

❧ (o) ❧

I

ACTORVM EDINBURGENSIVM

SPECIMEN I.

ALTERANS EX MERCVRIO MEDICAMENTVM
PROPOSITVM

AB

ANDREA PLUMMERO, M.D.

SOCIO COLLEGII MEDICORVM ET PROFESSORE MEDI-
CINAE IN ACADEMIA EDINBURGENSI.

Quamquam penitus persuasum habeo, fieri non posse, vt ad cognitionem certam virtutum & effectuum noui alicuius & incogniti remedii in corpus humanum per ratiocinia a priori, quæ dicunt, perueniamus; huic tamen ego principio non possum quin existimem haud incongruens esse, si affirmemus, certas conclusiones, aut saltim maxime probabiles coniecturas deduci posse ex cognitis quorundam medicamentorum operibus, ad virtutes & effectus aliorum, nondum quidem tentatorum, sed compositorum ex iis, quorum potentias per repetita experimenta constantesque obseruationes antea iam didicimus. Atque id tunc præcipue succedere videtur, si per chemica experimenta de effectibus ex coniunctione certa que aliqua tractatione corporum in præparatione adhibitorum resultantibus perspectum iam satis habeamus. Hac vnice ratione nouas quasdam chemicæ artis productiones primitus in medicorum praxin introduci fas est. Atque hic ratiocinandi modus primo me induxit, vt medicamentum

A 2

ten-

tentarem ex *sulfure antimonii aurato*, & ex *calomelite*, compositum: haud sine spe quadam rationali, fore, vt in quibusdam casibus optato successu bearer. Referam istos, posteaquam de medicamento ipso, eiusque præparatione & vsu, quædam monuero. Ex quo simplices quædam antimonii & mercurii præparationes, magnis suis & admirandis effectibus in multis morbis pertinacibus, obseruationi sese medicorum commendauerunt; factum est, vt chemici vbiq; gentium omnem suam adhibuerint artem, quo bina hæc herculea remedia in varias formas permutarent. Verum quum multæ ipsorum præparationes rudiores viderentur, neque vsui opportunæ, nouo sese accinxerunt operi, vt elaboratiores, subtiliores, mitiores, correctioresque exhiberent, repetitis laboribus, additionibusque variarum rerum. Summa autem exercitatio adhibita, & maxima spes innixa fuit vniendis & in vnum corpus permiscendis antimonio & mercurio, particulas, quæ noxiæ magis & inutiles videbantur, separando, & consociando elementa maxime actiua. His chemicorum laboribus debemus butyrum & cinnabarin antimonii, mercurium vitæ, bezoardicum minerale, solare, lunare, iouiale, panaceas varias, aliasque elaborationes, quouis extra orbitas encomio ab inuentoribus maectatas. Vereor autem ne plura horum, per nimis officiosas chemicorum curas, actiua efficacia priuata sint; dum alia remanserint incorrecta & proposito scopo inepta.

Id, quod ego, post aliquam de effectibus experientiam, considerationi offero medicamentum, neque pomposo titulo, neque tædioso & perplexo laboris processu superbit; neque tamen prudentiorem quemquam, ob medicamenti facilem simplicemque rationem, præcepta

in

in aduersum opinionem imbutum iri, confido. Sulfur antimonii auratum, & calomeli, (seu, vt vulgo scribunt, calomelas) e quibus hæc medicina composita est, tam bene nota cuius sunt, qui salutari arti nomen dixit, vt artificium ipsorum vsusque memorari hoc loco non mereatur. Id solum notare debeo, præferri a me *Angeli Salæ* methodum præparandi sulfuris antimonii, alteri in plerisque pharmacopoliis chemicisque collegiis præscripto (a). Hoc *Salæ sulfur*, seu potius *lac sulfuris antimonii*, *Tachenius* (b) existimat idem esse, quod *Helmontius* (c) obscuris quibusdam phrasibus innuit, vbi dicit, verum sulfur antimonii visu vix differre a vulgari, nisi quod parum in viriditatem vergat. Cum hoc sulfure cinnabarin præparat, cuius sexies sublimatæ & vino infusæ mirabiles celebrat effectus.

Hæc ipsa cinnabaris videtur idem esse remedium, quod eodem tractatu memorat, mercurii diaphoretici nomine. *Tachenius* hoc sibi sulfur pro admirabili in tympanitide medicamento expertum laudat. Ex eodem parat linimentum, duobus non nominatis simplicibus mixtum, quod spinæ, carpis, pedum plantis illitum, in curandis febribus tertianis non fallat.

Dixi antea me sulfur antimonii *Salæ* sulfur aurato officinarum præferre; non ob eorum solum, quos modo dixi, auctorum laudes, sed etiam, quia in vulgari præparatione, qua deflagrando paratur antimonium cum nitro & tartaro, multum veri sulfuris consumitur, puluisque ex scoriarum solutione præcipitatus pluribus constat ter-

A 3 reis

(a.) v. *Salæ anat. antim. part. 2. sect. 1. c. 2. p. 319. sq. oper. edit. Francof. 1647.*

(b.) *Hipp. chem. p. 198.*

(c.) in verb. herb. p. 577.

reis crasrioribus antimonii & salium particulis. Fateri tamen simul debeo, non suppetere mihi Helmontiani sulfuris experientiam. Illud enim, quo adhuc in componendo eo, de quo ago, medicamine vsus sum, vulgari paratum fuit modo.

Quod ad proportionem sulfuris aurati & calomelitis spectat, quum primo ea medicina vterer, sciremque, facile ægrotam, quam tractabam, ex parca mercurii dulcis dosi ad saliuæ fluxum excitari, tres sulfuris aurati, duas calomelitis, partes adhibui. Postea æqualia asumsi singulorum pondera, auxique dosin, vel imminui, pro re nata. In ipsa compositione non sufficere videtur, vt simpliciter misceatur calomeli præparatum cum aurato sulfure; sed præstat, me quidem iudice, magis intime ea vniri, calomelite in crassiorem puluerem confracto, sensimque addendo sulfur auratum probe super marmor læuigato: quo facto rutilus sulfuris aurati color in obscure fuscum transit. Adhibui semper in hac præparatione *calomeli*, id est, mercurium dulcem, sexies sublimatum, (præter primam illam corrosiui cum viuo sublimationem præmittendam). Magis enim mite id existimo, minusque aptum stimulantis intestinis, aut humoribus ad saluationem disponendis. Quod ad dosin, diætamque obseruandam, & effectus huius medicinæ attinet, facile ista ex sequentibus historiis colligi possunt.

Ante aliquot annos fœmina nobilis, triginta circiter annorum, staturam iunceam, delicatam cutem habens, quum porrigine capitis laboraret, cum crustis duris & ficcis, præcipue circa tempora, meum petiit, vt ab eo malo liberaretur, consilium. Post varias purgantium remediõrum cura calomelite præbitiones iustis interuallis repe-

repetitas, cursum, quem dicunt, seu medicationem ordinate continuatam, ex iis remediis, quæ antiscorbutica audiunt, præcepi, & topica quædam medicamina, lotiones & linimenta, applicavi. His per aliquot hebdomades vsitatis, pars crustæ separari cœpit; sed, quum ægra nimis cito a continuatione abstineret, sensim incrementa morbus denuo cepit. Iterum post quatuor circiter menses vocatus, inueni crustas scabiosas tota non solum capillata parte, sed & antè per frontem ad supercilia & nasum, & in lateribus faciei ad aures vsque, sese diffudisse. In capillata parte crustæ non vbiq; sibi continuæ erant, sed in largos, spissos, siccos tractus distinctæ, cuti firmissime adhærentes. Frictione vel scalptu surfureæ crustulæ abscedebant; nihil vero vnquam effluebat humoris. In facie tenuis erat & alba scabies, cutis subtus crassior, & in interstitiis magis solito rubens. Nusquam præterea crustæ in cute apparebant; neque, præter partium affectarum pruritus, ægritudinis aut doloris quicquam querebatur ægra. Pfora videbatur morbus, vel lepra incipiens. Hoc in casu necessum esse ratus sum mercurialis curationis legibus ægotam subiicere: & leuis quidem mercurii dulcis quantitas salivationem, quæ sufficere mihi videbatur, excitauit: exiguaque præbia, altero vel tertio quouis die repetita, per quatuor hebdomades fluxum seruarunt, ad tres fere quotidie pintas Anglicas, seu libras (*pints*, Gallice *chopines*). Declinante fluxu, fotum capiti bis indies fieri iussi ex decoctis quibusdam plantis antiscorbuticis fixioribus, admixto & soluto sapone, & inungi vnguentum cum sulfure antipsoricum. Hac methodo, & adhibito peniculo, crustæ promte decidebant, rasoque semel atque iterum capite, cutis perfecte pura atque sana

cerne-

cernebatur, & capillitium æque ac ante spissum vegetum-
 que progerminabat. Ita morbus omnino in hyemis prin-
 cipio videbatur profligatus; sed primo statim vere in tem-
 poribus rursus sese ostendere incipiebat scabies, & perquam
 cito supra caput & faciem versus diffundi. Promptus hic
 morbi post saluationem regressus, & quædam eo tempore
 in ægræ negotiis circumstantiæ, aliam meditari iuebant
 curationis methodum. Tentare constitui sulfur auratum
 antimonii; sed, quum ipse experientiam de eius medicinæ
 virtute propriam non haberem, & vererer, ne in ventri-
 culo maxime efficacitas eius sese exsereret, emeticam vim
 corrigi posse existimaui partim dosi minori, quam quæ
 ab auctoribus præscribitur, partim addito momento
 calomelitis, quo vel operatio versus inferiora dirigi, vel
 felicius in sanguinem traduci, & ad penetrandos cana-
 les angustiores, sine saluatione, aptari posse videbatur. Vt
 autem aliquam effectuum huius medicaminis notitiam mi-
 hi compararem, priusquam ægræ meæ præscriberem,
 præbium vnum aut alterum in me ipso explorare decreui.
 Recepi igitur tres sulfuris antimonii partes, duas calomeli-
 tis, & modo supra dicto præparauit. Quinque huius pul-
 ueris grana mane, ieiunus, cum conserua rosarum deglu-
 tiui, neque hac dosi vllum in modum, quem sensu perci-
 pere potuerim, affectus sum. Sequenti mane septem cum
 dimidio eiusdem grana sumsi; neque hanc dosin magis
 persensi. Tertio igitur die decem grana cepi, quibus qui-
 dem nausea & vomituritio per aliquot horas excitata,
 ad ientaculum vsque, eoque die aluum semel plus solito
 deposui. His tentaminibus aptus redditus ad diiudican-
 dam melius dosin & efficientiam medicaminis, quod præ-
 scribere cogitabam, certam quantitatem eius pulueris iu-
 bebam

bebam i
 tis aliquo
 bam m
 essent.
 demque
 corticis
 lenda e
 nisi qu
 vnc. se
 nis lib
 ab vrbe
 culiars
 seruand
 in esse
 Compe
 vel de
 mi, pe
 potuerit
 tum e
 die se
 tionen
 calore
 mane
 nocte
 uit, ser
 Interea
 circite
 fere an
 ritione
 I
 medicam

bebam in pilulas formari, cum extracto gentianæ; addi-
 tis aliquot guttulis olei caryophyllorum, atque ita diuide-
 bam massam, vt sex pilulis quindecim pulueris grana in-
 essent. Ex his tres mane ab ægra capiendæ erant, toti-
 demque vesperi, cum poculo leuis decoctionis ligni &
 corticis guaiaci moderate calido, quo potu etiam sitis fal-
 lenda erat. Fetus & inunctio prius dicta repetebantur,
 nisi quod, pro solutione saponis, sulfuris flauī contusi
 vnc. semis, salis tartari drachm. tres, in duabus decoctio-
 nis libris ebulliri præcepi. Quum ægrota tunc tam longe
 ab vrbe abesset, vt quotidie inuisere eam non liceret, pe-
 culiaries regulas præscripsi, si quid forte accideret, ob-
 seruandas, &, quauis data occasione, curiose inquisiui
 in effectus medicaminis, curationisque progressum.
 Comperi pilulas nihil ægritudinis, nullum ad vomitiones
 vel deiectiones nisum ciere. Atque licet, vti supra in-
 nui, perquam facile ad saliuæ fluxum mercurio excitari
 potuerit, plane tamen hoc remedium nullum oris affe-
 ctum excitauit. Post decem solum ab vsus principio dies,
 die serena gelida foras progressa, exiguam faciei infla-
 tionem, & sputi tenuis limpidi eiectionem passa est. Sed
 calore conclaus & lecti, sumtis ex more pilulis, altero
 mane & tumor & saliuæ fluxus cessauerant, postquam ea
 nocte sudarat largus solito. Quamdiu hoc remedium vsurpa-
 uit, semper leni cutis madore versus diluculum perfusa est.
 Interea delapsæ sunt sensim crustæ, ita, vt intra quatuor
 circiter hebdomades penitus remotæ essent: iamque duos
 fere annos scemina illa, sine vlla reditura ægritudinis appa-
 ritione, transegit.

In alio morbo cutaneo aliud habui prosperæ eius
 medicaminis efficaciam exemplum. Homo XXIII circiter

B

annos

annos natus, insignem faciei turpitudinem ostendebat, ex multis magnis maculis pustulisque rubicundis. Eruptione hac subito post frigoris incautam perceptionem contingente, venæ sectio, vesicatoria, frequens purgatio, longusque tincturæ antimonii vsus, tentata sunt in principio, exigua cum vtilitate: hinc succi antiscorbutici, pilulæ gummosæ cum sapone, serum lactis medicatum, & caprinum, vsitata diu, non meliore successu: tandem ipsa per sex hebdomades saluatio remouendis obstinatis hisce maculis non suffecit. Post tot successu destituta conamina, puluerem tandem in præcedenti casu descriptum tentavi, cuius hic itidem æger quindecim bis quotidie grana sumsit, & recens lactis serum largiter interdium potauit. Intra menses duos cum huius remedii vsu transactos (quo temporis decursu etiam aliquoties medicatio- nis intercapedinem fecimus) facies læuitatem suam cutisque puritatem recepit, iuuante solum versus finem lotionne leniter ficcante & detergente. Etiam hic æger facile remedium tulit, sine nausea aut torminibus.

Quamuis nunquam huic medicamini venereæ luis curationem a principio concediderim, reperi tamen illud, quibusdam in casibus, perquam vtile esse, ad præpediendum, ne repullularet hæc contagio, & in fecibus eius euerrendis, vbi ratio mihi erat suspicandi, haud radicatus per præcedentia medicamina extirpatam esse. Multi enim ægri in istis casibus nimis subito sese secreto- ram conclauium limitibus emancipant, & frequenter curationis filum abrumpunt, priusquam medicis ipsorum satisfactum est, vt securitas a lue certa esse videatur.

Vir ingenuus gonorrhœam passus, inque ea sine arte iusta curatus, nimis velociter exsiccato fluxu, quum post aliquot

aliquot
seeret, f
gabat m
cus (cha
ri, atqu
phimof
dulci c
tum e
num
tanden
vero,
ris vrge
diei vr
partes i
sus est.
rem pr
non ex
de quoa
R.

Ex his
mere it
que etia
aduant

aliquot menses peiora eius morbi symptomata persentisceret, sine æqua noui contagii suspicione, consilium rogabat meum. In utroque inguine bubo magnus erat, vlcus (*chancre*) in præputio naturaliter magno & angustiori, atque tum. aliquantulum inflammato, tumefacto, & phimosin minante. Necessum duxi saluam mercurio dulci ciere, qua, cum aptis remediis topicis, vlcus sanatum est. Quum vero spes nulla dissoluendorum bubonum appareret, applicata sunt, quæ pus facere solent; tandem escharoticis extirpare eos conati sumus. Ante vero, quam id omnino perfici posset, quum negotiis foris vrgentibus incumbere necessum haberet æger, & ad diei vnius iter in rus commigrare, proculque degere, partes illas citius, quam voluissemus, cicatrice obduci passus est. Ego vero, vt, quantum fieri posset, præpedirem prauos effectus, inde metuendos, quod medicatio non ex voto continuata & absoluta fuerat, præscripsi id, de quo ago, remedium, hac ratione:

R. Sulf. aurat. antim. calom. non præpar. a. drachm. duas: calomeli in crassum puluerem redactum læuigetur super marmor, per vices addendo sulfuris antimonii portionem, & diuturno tritu fiat puluis subtilis: hinc

R. puluer. præcedent. vnc. sem. gumm. guaiac. drachm. tres resin. guaiac. drachm. vnam, balsam. capiuui q. s. vt fiat massa pilularis, ex cuius singulis drachmis formentur pilulæ XII.

Ex his pilulis tres quouis mane, totidemque vesperi, sumere iussi ægrum, cum poculo decoctionis lignorum, eiusque etiam ordinario potu. Aliquot hebdomadum spatio abierant reliquiæ bubonum omnes: quamuis, vti postmo-

dum fassus mihi est ipse, fieri non potuerit, vt exigua aliqua diætæ vitia ruri semper euitaret, potumque ordinarium præscriptum biberet, cui serum lactis substituit.

Aegrum nactus sum virulenta gonorrhœa & alterius inguinis bubone affectum. Post solitas præceptiones, de diætâ, potu, reliquis, & penetrantis fatus vsûm, cœpi curationem cum dosibus quibusdam mercurii dulcis, quas vna aut altera pilularum cochiarum præbitione expurgavi. Alternis ita vicibus ter quaterue repetitis mercurio & purgatione; vsitatisque per interualla refrigerantibus, balsamicis, detergentibus, pro circumstantiarum & symptomatum ratione, quantitas effluentis materiæ minuta est, colorque & consistentia in meliorem partem mutata. Sed semper aliquis manebat effluxus, & bubo, quamuis a principio paruus, haud multum minuebatur. Præscripsi igitur pilulas præcedenti in casu laudatas, cum decocto lignorum, quibus intra XX dies expectationi meæ satis factum est, & curatio perfecta. Aeger hic domi egregie oclusus manens, & tenui refrigerante victu vtens, dum pilulis & decoctione utebatur, largiter sudabat.

Homini vlcerosam vrethrae humiditatem (*a gleet*) patienti, eamque non admodum insignem quidem, sed quæ, post gonorrhœæ curationem, quinque vel sex mensibus perdurarat, eadem pilulas, eadem, qua prius, dosi præbui, quibus, cum vsu aquarum Bristolensium, intra duas hebdomades sublatum est malum. Hic non quidem vniuersali sudore immaduit; sed circa inguina & pubem plus solito madoris, idque aliquanto foetidius, expertus est.

Hæc præcipua sunt, quæ adhuc feci, cum hoc remedio experimenta, e quibus concludere mihi licebit, non
solum

solum immune id esse ab asperioribus plurimum mercurii & antimonii præparationum effectibus ; sed efficax etiam ad tollendas obstructions, in remotissimis quibusdam angustissimisque corporis canalibus formatas ; & in eliminandis recrementis obstinatarum quarumdam ægritudinum, promota diaphoresi insensibili, aut sudore : ea quidem lege, vt prudens sit vsus, & diæta apta, aliisque, pro re nata, & ægri ratione, remediis adiutus. Neque verò animus mihi est, id periclitari, vt explicem directos seu immediatos effectus huius medicinæ in solidas aut fluidas corporis partes, aut vt, in quibus præterea morbis vtile queat esse, determinem.

Non ea mihi est, collectores actorum medicorum nobilissimi, ambitio, vt hoc, quod vobiscum communicavi, medicamen inuenti noui titulo commendari merere putem, aut casus, quos retuli, suo merito in collectione vestra commemorandos. Non dubito, quin alii medici sulfur auratum antimonii, alterandi & diaphoresin mouendi scopo vsurparint. Calomeli etiam frequenter in exiguis dosibus præbetur, eodem fere consilio. Quibus rebus alii forte ante me inducti fuere, vt eadem medicamina coniungerent. Quum autem eius me rei exempla reperire non meminerim, non incongruens schemati vestro existimaui, si effectus, ex huius medicinæ vsu a me obseruatos, ob oculos vobis ponerem. Quod enim ad me attinet, persuasus sum, rem esse non nullius pro medicis momenti, veros genuinosque remedii cuiusquam, quantumcunque simplicis & communis, effectus certis experimentis confirmatos habere ; persuasus denique, huius generis obseruationes æque vtilis esse posse, quam quibus non nisi prodigia naturæ referuntur.

ACTO-